

Проблемні питання взаємодії та експертного забезпечення правосуддя в адміністративній юрисдикції

Любов Хилько

старший викладач кафедри адміністративно-правових дисциплін, Донецький державний університет внутрішніх справ Міністерства внутрішніх справ України, м. Кропивницький, Україна,
ORSID: <https://orsid.org/0009-0001-9202-8478>, e-mail: hilkoli@ukr.net

Проаналізовано роль судової експертизи в адміністративному судочинстві. Досліджено проблеми комунікації між судами та експертними установами. Окрему увагу приділено специфіці дослідження електронних доказів та критеріям оцінювання висновків експерта в умовах цифровізації правосуддя.

Ключові слова: *судова експертиза; адміністративна юрисдикція; електронні докази; взаємодія; висновок експерта.*

Problematic Issues of Interaction and Expert Provision of Justice in Administrative Jurisdiction

Liubov Khylo

The role of forensic expertise in administrative proceedings is analyzed. Problems of communication between courts and expert institutions are investigated. Special attention is paid to the specifics of the study of electronic evidence and the criteria for evaluating expert opinions in the context of the digitalization of justice.

Keywords: *forensic expertise; administrative jurisdiction; electronic evidence; interaction; expert opinion.*

Експертне забезпечення правосуддя у справах адміністративної юрисдикції є складним багатоаспектним процесом, що охоплює роль судової експертизи в адміністративному судочинстві, проблеми її призначення, проведення та оцінювання результатів. В умовах сучасних викликів, зокрема воєнного стану та активної цифровізації державних функцій, ефективність правосуддя безпосередньо залежить від якості взаємодії між судами, правоохоронними органами та експертними установами.

Судова експертиза в адміністративному процесі виступає ключовим інструментом об'єктивізації доказування. Вона дає суду змогу отримати відповіді на питання, що потребують спеціальних знань у галузях, відмінних від права. Проте на практиці виникають суттєві проблеми з призначення дослідження. Зокрема, це стосується обґрунтованості та меж суддівського розсуду. Судді часто стикаються з труднощами під час формулювання питань експерту, що призводить до затягування строків розгляду справ через необхідність уточнень. Важливим процесуальним фільтром є перевірка того, чи не намагається сторона процесу за допомогою експертизи вирішити суто правові питання, що є виключно компетенцією суду.

Проблемні питання комунікації та координації залишаються одними з найбільш гострих. Ефективне застосування спеціальних знань гальмується через:

- відсутність єдиної цифрової платформи для обміну матеріалами між судами та ННЦ ІСЄ;
- тривалі строки пересилання об'єктів дослідження;
- складність доступу експертів до оригіналів документів, які перебувають у правоохоронних органах у межах суміжних кримінальних проваджень. Координація зусиль має бути спрямована на впровадження «експертної дидактики» — навчання суддів основам можливостей сучасних експертиз для уникнення типових помилок під час їх призначення.

Цифровізація адміністративних послуг зумовила появу великого масиву електронних доказів (логи систем, метадані, реєстри). Проблеми їх дослідження полягають у такому:

- експерт має встановити, чи не піддавався електронний документ змінам;
- робота з хмарними сховищами та блокчейн-мережами потребує нових

методичних підходів, які наразі перебувають у стадії розроблення та впровадження;

- важливо розрізняти технічне дослідження носія та змістовне дослідження інформації, що на ньому міститься.

Висновок експерта в адміністративному судочинстві не має наперед встановленої сили. Суд здійснює його оцінювання за критеріями допустимості, належності та достовірності. Особливу увагу слід звертати на методичне забезпечення: чи застосовував експерт методики, унесені до Реєстру, та чи відповідають вони сучасним науковим стандартам. У справах, де відповідачем є суб'єкт владних повноважень, висновок експерта часто стає єдиним способом перевірки технічної правомірності прийнятого рішення.

Для вдосконалення експертного забезпечення правосуддя необхідна імплементація європейських стандартів та повна цифро-

візація взаємодії між установами. Подолання проблем комунікації та уніфікація підходів до дослідження електронних доказів дасть змогу забезпечити високу якість судочинства навіть у складних умовах сьогодення.

Перелік джерел посилання

1. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. № 2747-IV (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text> (дата звернення: 22.01.2026).
2. Про судову експертизу : Закон України від 25.02.1994 р. № 4038-XII (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (дата звернення: 22.01.2026).
3. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень : затв. наказ. Мін'юсту України від 08.10.1998 р. № 53/5 (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text> (дата звернення: 22.01.2026).